

Nr 131

Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1973, given den 10 maj 1974.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden, till riksdagen överlämna redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1973.

CARL GUSTAF

SVEN ANDERSSON

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 10 maj 1974.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena ANDERSSON, statsråden STRÄNG, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, LUNDKVIST, GEIJER, BENGTSSON, NORLING, LÖF-BERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT, SIGURDSEN, GUSTAFSSON, ZACHRISSON, LEIJON.

Ministern för utrikes ärendena anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *redogörelse till riksdagen för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1973* och anför.

I resolution 319 (1966) om förbindelserna med de nationella parlamenten uppmanar Europarådets rådgivande församling regeringarna att årligen lägga fram en rapport om verksamheten i Europarådets ministerkommitté inför sina parlament. Kungl. Maj:t har lämnat riksdagen sådana redogörelser för åren 1967—1972 (skr. 1968: 23, skr. 1969: 27, skr. 1970: 39, skr. 1971: 119, skr. 1972: 107, skr. 1973: 161). En redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1973 har utarbetats inom utrikesdepartementet i samråd med övriga berörda departement och torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t till riksdagen överlämnar den inom utrikesdepartementet upprättade redogörelsen för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1973.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas skrivelse av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

*Bilaga***Redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1973***1. Ministerkommittémöten*

Ministerkommittén sammanträdde den 14 maj 1973 i Strasbourg. Kommitténs sedvanliga möte i december framflyttades till den 24 januari 1974.

1. Det 52:a ministermötet i Strasbourg

Den svenska delegationen leddes av utrikesminister Krister Wickman. I delegationen ingick också Sveriges ständiga ombud hos Europarådet ambassadören Arne Fälthelm, kabinetssekreteraren Sverker Åström, kanslirådet Knut Thyberg, biträdande ombudet hos Europarådet departementssekreteraren Sven-Otto Allard samt departementssekreteraren Peter Landelius.

Ordförande vid mötet var den brittiske utrikesministern Sir Alec Douglas-Home och på dagordningen hade följande frågor upptagits:

- utvecklingen av det europeiska samarbetet
- Europarådets framtida roll
- den europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen
- förhållandet mellan Europarådet och europeiska icke-medlemsstater
- internationell terrorism.

a) Utvecklingen av det europeiska samarbetet

De periodvisa redogörelserna för det europeiska samarbetet inom EG, EFTA och Europarådet har blivit en ständigt återkommande punkt på dagordningen då de 17 medlemsländernas utrikesministrar två gånger om året möts.

Vid 52:a ministermötet lämnades redogörelsen för samarbetet inom EG av belgiske vetenskapsministern Charles Hanin. Han konstaterade att farhågorna på många håll att EG efter utvidgningen skulle drabbas av passivitet inte hade besannats. EG:s verksamhet hade i stället präglats av stor aktivitet, bl. a. i fråga om förbindelserna med omvärlden, den ekonomiska och monetära unionen samt den gemensamma jordbrukspolitiken. Han noterade med tillfredsställelse att Norge från och med den 1 juli 1973 genom sitt avtal med EG skulle komma att delta i den utvidgade europeiska marknaden. Vidare framhöll han att rådet var i färd med förberedelserna för de kommande GATT-förhandlingarna.

Ett viktigt steg mot en monetär union hade tagits vid toppmötet i Paris. Detta beslut hade sedermera följts upp genom upprättandet den 6 april av den europeiska monetära fonden, som utgör ett "clearing-house" för finansiering av interventioner och regleringar inom EG:s nya system för fasta växelkurser.

Rörande EG:s jordbrukspolitik framhöll Hanin att man genom uppgörelsen i Luxemburg om jordbrukspriserna lyckats bibehålla den viktiga principen om enhetliga priser. Överenskommelsen innehöll bl. a. ett prissystem med särskilt stöd åt jordbrukare i missgynnade regioner, samt stimulansåtgärder avsedda att öka nötköttsproduktionen.

Utrikesminister Krister Wickman lade fram redogörelsen om samarbetet inom EFTA och framhöll att organisationens arbete i hög grad koncentrerats på att finna lösningar för att bevara frihandeln mellan utträdande och kvarvarande EFTA-stater samt att anpassa organisationen och samarbetet till förhållandet att två medlemmar beslutat utträda ur sammanslutningen. De kvarvarande länderna hade uttalat sin beslutsamhet att fortsätta det samarbete som utvecklats sedan sammanslutningen trädde i kraft. Wickman underströk de nära förbindelser som EFTA upprätthöll med Europarådet.

Generalsekreterare Lujo Tončić-Sorinj redogjorde för verksamheten inom Europarådet under den period som gått sedan föregående ministermöte och uppehöll sig därvid särskilt vid fackministermötena.

Resultatet av det första miljövärdministermötet hade varit uppmuntrande och man hade där enats om ansvarsområden för olika europeiska organisationer. Europarådet var involverat på speciellt fyra områden:

- information om miljövärdproblem
- utbildning — i skolor och annorstädes
- rättslig koordination och utarbetandet av konventioner
- naturvård.

Ytterligare två fackministermöten skulle komma att äga rum i juni, nämligen ett utbildningsministermöte och ett justitieministermöte. I september skulle vidare ett familjeministermöte och ett regionplaneringsministermöte äga rum.

b) Europarådets framtida roll

Minsterkommittén diskuterade Europarådets framtida roll inom det europeiska samarbetet mot bakgrund av utvidgningen av EG. Enighet rådde inom kommittén om vikten av att organisationerna kompletterade varandra på ett rationellt och effektivt sätt så att dubbelarbete undviks. Ministrarna underströk vikten av Europarådets roll i samarbetet mellan de 17 medlemsstaterna och var eniga om att detta borde stärkas. En arbetsgrupp tillsattes bestående av de fasta representanterna från följande medlemsländer: Danmark, Frankrike, Italien, Schweiz, Sverige och Turkiet. Gruppen fick i uppdrag att göra en utredning om Europarådets framtida roll och framlägga en rapport, vilken i sin tur skulle ligga till grund för ett resolutionsutkast att godkännas vid ministerkommitténs nästa möte.

Utrikesminister Wickman sade bl. a. i sitt anförande att det fanns en klar politisk vilja bland Europarådets medlemsländer att nu nå fram till en överenskommelse om Europarådets framtida roll och uppgifter. Han föreslog att Europarådet skulle koncentrera sin verksamhet till vissa områden där rådet redan intar en ledande eller rentav unik position i europeiskt samarbete. Det gällde bl. a. skyddet av mänskliga rättigheter, sociala och kulturella frågor och vissa rättsfrågor. Viss annan verksamhet kunde kanske skäras ned och formerna för samarbetet revideras.

Utrikesministern underströk vidare ministerkommitténs betydelse som ett organ för meningsutbyte om allmänna politiska frågor. Ministrarna hade där tillfälle att informera om det samarbete som pågår i andra europeiska organisationer eller i bilaterala sammanhang. I kommittén kunde man också diskutera möjligheterna till en utbyggnad av det europeiska samarbetet i olika riktningar, oberoende av om sådant nytt samarbete skulle förläggas till Europarådet eller någon annan organisation.

Utrikesministern slutade med att betona vikten av diskussionerna i den parlamentariska rådgivande församlingen. De gav nödvändig information om de politiska aspekterna på olika samarbetsfrågor och stimulerade ofta till nya initiativ.

c) Utbyte av åsikter om konferensen om säkerhet och samarbete i Europa

Ministrarna uttryckte i gemen förhoppningen att konferensen om säkerhet och samarbete skulle kunna sammankallas till sommaren och att det skulle lyckas konferensen att uppnå praktiska resultat av betydelse för förbindelserna mellan deltagarländerna.

Utrikesminister Wickman sade i sitt anförande bl. a. att Sverige betraktade konferensen som ett steg i en gradvis förändring av öst-västförhållandena. Han varnade emellertid mot förväntningar om spektakulära resultat.

d) Europarådets förhållande till europeiska icke-medlemsländer

Generalsekreteraren Tončić-Sorinj gav ministrarna en redogörelse för den senaste utvecklingen av förbindelserna mellan Europarådet och europeiska icke-medlemsländer. Han betonade speciellt två aspekter av Europarådets verksamhet som icke-medlemsländer kunde göras delaktiga av, nämligen tillträde till konventioner och deltagande i fackministerkonferenser. I det förstnämnda avseendet hade speciellt Spanien visat intresse och hade nu undertecknat fem konventioner. Beträffande fackministerkonferenserna hade ett flertal av icke-medlemsländerna deltagit.

e) Internationell terrorism

Ministerkommittén tog mot bakgrund av den rådgivande församlingens rekommendation 684 upp det allt större problem som den internationella terrorismen innebär. Församlingen önskade i sin rekommendation en samordnad europeisk aktion för bekämpande av terrorismen. Enighet rådde i ministerkommittén om problemets allvarliga natur och om vikten av att komma fram till lösningar på bredast möjliga internationella basis. Ministerkommittén hemställde, att de länder som ännu inte ratificerat de tre ICAO-konventionerna måtte påskynda behandlingen av dessa med sikte på snarast möjliga ratificering. Medlemsregeringarna anmodades att senast den 30 november 1973 inkomma med meddelande till Europarådet om sakens läge i respektive medlemsland.

Ministerkommittén beslöt på grund av frågans betydelse att den skulle uppsättas på dagordningen också vid kommande möten inom ministerkommittén.

¹↑ Riksdagen 1974. 1 saml. Nr 131

2. Det 53:e ministermötet i Strasbourg

Ministermötet skulle ha ägt rum i december, men framflyttades till den 24 januari 1974. Den svenska delegationen leddes av utrikesminister Sven Andersson. I övrigt bestod den av Sveriges ständiga ombud hos Europarådet, ambassadören Arne Fälthelm, kabinetssekreteraren Sverker Åström, ambassadör Kaj Björk, kanslirådet Knut Thyberg, biträdande ombudet hos Europarådet, departementssekreteraren Sven-Otto Al-lard, samt departementssekreteraren Carl-Magnus Hyltenius.

Ordförandeskapet vid mötet sköttes av den österrikiske utrikesministren Rudolf Kirchschläger. På dagordningen stod följande frågor:

- Europarådets framtida roll
- konferensen om säkerhet och samarbete i Europa
- förbindelserna Europa—Förenta staterna
- internationell terrorism
- utvecklingen av det europeiska samarbetet.

a) Europarådets framtida roll

Huvudpunkten på agendan för ministermötet var det resolutionsförslag om Europarådets framtid [res. (74) 4] som utarbetats av en arbetsgrupp bestående av de permanenta representanterna för Danmark, Frankrike, Italien, Schweiz, Sverige och Turkiet med danske ambassadören Troels Munk som ordförande. Upprättandet av arbetsgruppen hade flera orsaker. Den viktigaste var den situation som uppstått genom EG:s utvidgning. Man önskade vidare en bättre koordination av arbetsuppgifterna inom det europeiska samarbetet för att i görlig mån undvika dubbelarbete. Dessutom hade den rådgivande församlingen i sin resolution nr 704 bett ministerkommittén utarbeta och anta en resolution om Europarådets roll i det europeiska samarbetet. Den av arbetsgruppen utarbetade rapporten med resolutionsförslag framlades den 31 oktober och behandlades vid ställföreträdamötena i november och december 1973 samt i januari 1974.

Praktiskt taget alla medlemsländer yttrade sig erkännande om rapporten och resolutionstexten och man var enig om att antagandet av resolutionstexten innebar ett viktigt bidrag till samarbetet mellan de demokratiska länderna i Europa. Utrikesministrarna var eniga om att Europarådet också i fortsättningen borde utgöra en av hörnstenarna i det europeiska samarbetet. Man såg i Europarådets arbete för individens rättigheter ett speciellt kännemärke för Europarådet. Man var också enig om att Europarådet bättre skulle kunna utföra sina uppgifter om dess möjligheter som politiskt forum för de 17 medlemsländerna fullt utnyttjades.

Utrikesministrarna var överens om att Europarådet inom den närmaste framtiden — rapporten avser tiden fram till 1980 — skulle koncentrera sin mellanstatliga verksamhet till följande områden:

- skyddet av de mänskliga rättigheterna
- sociala och socioekonomiska problem, särskilt de utländska arbetarnas situation
- utbildnings- och kultursamarbete
- ungdomssamarbete

- hälsovård
- naturvård
- samarbete mellan lokala myndigheter
- juridiskt samarbete; koordination av nationell lagstiftning, brottsbekämpning m. m.

Utrikesminister Sven Andersson ansåg i sitt anförande att det sociala samarbetet inom Europarådet borde kunna förstärkas. Han sade bl. a.:

— Medan vi lätt kan finna uppgifter om industriproduktion, handel, inflation m. m. är det svårt att finna jämförande studier över hur olika länder ordnat med tandvårdsförsäkring, sjukförsäkring, pensionssystem etc. På detta område skulle Europarådet kunna göra en betydelsefull insats. En konferens med socialministrarna skulle kunna diskutera dessa problem —.

b) Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa

Mot bakgrund av den diskussion som förekommit vid det 52:a ministermötet samt fyra texter som antagits av den rådgivande församlingen i januari och oktober 1973 ävensom ett memorandum av generalsekretären utbytte utrikesministrarna åsikter om säkerhetskonferensen. Fler-talet utrikesministrar deltog i diskussionen och enighet rådde om att man skulle söka praktiska lösningar på alla de områden som konferensen behandlar.

Utrikesminister Sven Andersson sade bl. a. att det föreligger ett verkligt behov av utökat samarbete på många områden mellan alla Europas stater. Energikrisen hade dragit vår uppmärksamhet till ett sådant område. Den svenska regeringen hoppades att konferensen skall klargöra på vilka områden sådant samarbete är möjligt. Samtidigt stod det klart att samsarbetsmöjligheterna hade bestämda gränser, detta inte minst beroende på de deltagande staternas skilda samhällssystem. Detta måste tas med i beräkningen. Konferensens syfte kunde inte vara att åstadkomma en konfrontation mellan företrädare för olika samhällssystem utan att undersöka hur man kunde göra framsteg mot stabilare förhållanden mellan staterna och på vilka områden ett konstruktivt samarbete var sannolikt och genomförbart.

Utrikesministern betonade vidare att konferensen borde ses som ett led i en fortlöpande avspänningsprocess i Europa och mellan stormakterna. Man borde inte vänta sig alltför omfattande resultat vid själva konferensen. Sådana måste snarare komma som resultat av efterföljande aktivt samarbete, framhöll utrikesministern.

c) Förbindelserna Europa—Förenta staterna

Mot bakgrund av bl. a. nuvarande amerikanske utrikesministern Henry Kissingers tal den 23 april 1973 om en restrukturerings av förbindelserna mellan Europa och Förenta staterna fick ministerkommittén korta rapporter om de förhandlingar vissa europeiska stater förde med Förenta staterna för att utarbeta gemensamma deklARATIONER. Utrikesministrarna uttryckte sitt intresse för att hållas informerade om dessa överläggningar och man beslöt att förbindelserna Europa—Förenta staterna skulle stå kvar på dagordningen för nästa ministermöte.

d) Utvecklingen av det europeiska samarbetet

I sedvanlig ordning framlades redogörelser rörande samarbetet inom EG, EFTA och Europarådet.

Redogörelsen för arbetet inom EG lämnades av den tyske utrikesministern Walter Scheel i egenskap av ordförande i EG:s ministerråd under första halvåret 1974. Ambassadör Alfred Wacker lämnade i den schweiziske utrikesministern Pierre Grabers ställe en redogörelse för samarbetet inom EFTA och biträdande generalsekreteraren S.-G. Sforza orienterade om samarbetet inom Europarådet och om förhållandet till icke-medlemsländer.

Utrikesminister Scheel uttryckte bl. a. i sin redogörelse optimism om att EG skulle uppnå de mål organisationen hade satt upp. Denna utveckling skulle dock inte innebära en minskning av Europarådets betydelse.

Ambassadör Wacker betonade att 1973 betecknat en ny fas i EFTA:s historia genom att flera tidigare medlemmar nu blivit medlemmar av EG och andra ingått handelsavtal med gemenskaperna. Detta betydde dock ej något slut på samarbetet inom EFTA. Handeln mellan de sju länderna fortsatte att vara av stor betydelse och utgjorde 20 procent av deras totala export.

Biträdande generalsekreteraren Sforza underströk att samarbetet mellan Europarådets 17 medlemsländer intensifierats tack vare ministerkommitténs, ställföreträdarkommitténs, rådgivande församlingens och sekretariatets ansträngningar. Förslaget att upprätta ett förbindelsekontor i Bryssel såg han som ett mycket positivt element, något som skulle kunna bidra till koordineringen av samarbetet i Europa. Han ville också rikta uppmärksamheten på att kontakten med stater utanför Europarådet hade ökat och som exempel nämnde han besök av parlamentarikerdelegationer från Förenta staterna och Canada i samband med den rådgivande församlingens debatt om OECD:s rapport.

e) Internationell terrorism

Mot bakgrund av tidigare rekommendationer från den rådgivande församlingen och diskussionen vid det 52:a ministermötet diskuterade utrikesministrarna ånyo möjligheterna av en gemensam europeisk hållning för bekämpande av internationell terrorism. Efter en grundlig diskussion av frågan antog utrikesministrarna en resolution (res. (74) 3) om att på det nationella planet förstärka och effektivisera de rättsliga medlen för att bekämpa internationell terrorism och stärka det internationella samarbetet på detta område.

II. Ställföreträdarkommittén

Under 1973 hölls tio möten av utrikesministrarnas ställföreträdare (ställföreträdarkommittén). Sveriges ständige representant vid dessa möten var ambassadören Arne Fältheim. Ministerkommittén har i princip delegerat beslutanderätten till ställföreträdarkommittén i alla de frågor som ligger inom ministerkommitténs kompetensområde. Ställföreträdarkommittén beslutar alltså i ministerkommitténs namn.

Ställföreträdarkommittén har följande huvuduppgifter:

- att förbereda de ärenden som skall behandlas på ministerkommitténs möten,
- att diskutera och eventuellt svara på beslut som fattats av den rådgivande församlingen, vilka föreligger antingen som rekommendationer, vilka alltid besvaras, eller som resolutioner,
- att organisera Europarådets omfattande tekniska mellanstatliga samarbete,
- att planlägga de till Europarådet knutna fackministerkonferenserna,
- att behandla administrativa och budgetära spørsmål.

En utförlig redogörelse för arbetet i ställföreträdarkommittén vars mötesagenda vanligtvis omfattar 30—40 ärenden skulle föra för långt. Framställningen begränsas därför till ett par punkter.

Nya europarådsöverenskommelser

Den europeiska konventionen om skadestandsregler i biltrafik öppnades för undertecknande vid ministerkommitténs 52:a möte. Norge, Förbundsrepubliken Tyskland och Schweiz undertecknade konventionen under året.

En överenskommelse om transport av lik öppnades vidare för undertecknande i oktober. Överenskommelsen ändrar och förenklar den enda hittills utarbetade internationella överenskommelsen på detta område, Berlin-avtalet av 1937. Ökade kommunikationer över gränserna samt det ökade antalet arbetare, som är verksamma i främmande länder, har varit upphovet till utarbetandet av den nya överenskommelsen. Under året undertecknades den av Belgien, Cypern och Luxemburg.

III. Expertkommittéer

1. Rättsfrågor

a) Konventioner m. m.

(i) Sverige ratificerade den 25 juni 1973 med vissa förbehåll och förklaringar den europeiska konventionen om brottmålsdoms internationella rättsverkningar (jfr prop. 1972: 98). Konventionen innehåller bl. a. bestämmelser om verkställighet av brottmålsdom i annat land än där domen meddelats samt regler om europeisk brottmålsdoms internationella rättskraft.

(ii) Under 1973 öppnades endast en konvention för undertecknande, den *europeiska konventionen om skadestandsregler i biltrafik*.

Konventionen bygger på principen att fordonets innehavare skall vara strikt ansvarig för skada som orsakas av fordonet när detta används i trafik. Bilens försäkringsgivare kan enligt nationell lag göras direkt ansvarig i stället för innehavaren. Har den skadelidande varit medvållande till skadan kan detta leda till nedsättning av skadeståndet. I vilken utsträckning skadeståndet skall jämkas får bestämmas med hänsyn till omständigheterna vid olyckan. Konventionen innehåller vidare regler om ansvarets fördelning vid olycka, där flera fordon medverkat till skadans uppkomst, samt om skada som drabbat fordonets innehavare eller dess förare. Konventionen lämnar åt nationell lagstiftning att reglera bl. a. eventuell begränsning av skadeståndsskyldigheten och möjligheterna att föra regresstalan.

Sverige har inte undertecknat konventionen.

b) Resolutioner som antagits av ministerkommittén m. m.**(i) *Behandling i anstalt***

I resolution (73) 5, som antogs den 19 januari 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar att i sin lagstiftning och administration på kriminalvårdens område tillämpa de principer som anges i till resolutionen fogade särskilda regler om minimistandard för behandling av fångar.

(ii) *Straffrättsliga synpunkter på narkotikamissbruk*

I resolution (73) 6, som antogs den 19 januari 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar att i sin kamp mot narkotikamissbruket tillämpa i resolutionen närmare angivna principer såvitt gäller allmänna åtgärder, lagstiftning, polis- och tullväsendets administration, rättsliga åtgärder, kriminalvården, information och utbildning, statistik och forskning samt internationellt samarbete.

(iii) *Trafikonykterhetsbrott*

I resolution (73) 7, som antogs den 22 mars 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar att i fråga om beivrandet av trafikbrott som begåtts under inflytande av alkohol tillämpa vissa i resolutionen närmare angivna regler.

(iv) *Obligatorisk trafikförsäkring*

I resolution (73) 8, som antogs den 22 mars 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar att vidta erforderliga åtgärder för att den ansvarighet som föreskrivs i 1973 års europeiska konvention om skadeståndsregler i biltrafik skall täckas av obligatorisk försäkring. Denna skall uppfylla minst de krav som uppställs i 1959 års europeiska konvention om obligatorisk trafikförsäkring av motorfordon.

(v) *Kriminalvård av vuxna under kort tid*

I resolution (73) 17, som antogs den 13 april 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar att begränsa användningen av frihetsstraff för mindre brott och i fråga om personer som inte anses särskilt farliga för samhället samt att överväga de möjligheter till behandling som övervakning under kortare tid ger.

Vidare innehåller rekommendationen en uppmaning till medlemsstaterna att vidta åtgärder för att göra verkställighet av frihetsberövande påföljder mera flexibel genom införande av påföljder som ligger mellan frihetsberövande och kriminalvård i frihet.

(vi) *Privatlivets skydd vid automatisk databehandling*

I resolution (73) 22, som antogs den 26 september 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar att vidta erforderliga åtgärder för tillämpningen av vissa till resolutionen fogade principer rörande automatisk databehandling av personinformation vid databanker i den enskilda sektorn. I dessa principer anges vissa riktlinjer som syftar till att skydda den enskilde mot att utsättas för otillbörligt intrång genom sådan databehandling. Bl. a. anges vissa inskränkningar när det gäller vilka slags uppgifter som får lagras genom automatisk databehandling och till vem lagrade personuppgifter får utlämnas.

(vii) *Databehandling på det rättsliga området*

I resolution (73) 23, som antogs den 26 september 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar bl. a. att stödja forskning och

utbildning rörande databehandling på det rättsliga området och därvid beakta behovet av internationellt samarbete.

(viii) *Vissa former av kriminalvård*

I resolution (73) 24, som antogs den 26 september 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar att undersöka möjligheterna att inom kriminalvården införa eller utveckla olika former av behandling i grupper eller samhällen.

(ix) *Prognoser angående brottsutvecklingen*

I resolution (73) 25, som antogs den 26 september 1973, rekommenderas medlemsstaternas regeringar att bl. a. överväga de metoder för upprättandet av prognoser angående brottsutvecklingen som beskrivs i ECCP:s (Europeiska kommittén för brottslighetsfrågor) rapport i detta ämne.

c) Åttonde europeiska justitieministermötet

Det åttonde europeiska justitieministermötet ägde rum på Hotell Foresta, Lidingö, den 13—16 juni 1973. I mötet deltog företrädare för samtliga Europarådets medlemsstater utom Malta samt Finland. Spanien deltog i mötet som observatör. Justitieministermötena är såtillvida knutna till Europarådet att Europarådets sekretariat utgör dessa mötens sekretariat.

Föredragningslistan för mötet upptog två ämnen, Europarådets framtida roll på det rättsliga området och en debatt rörande aktuella lagstiftningsfrågor.

Justitieministermötet ägnade huvuddelen av sin tid åt det första av ovan nämnda ämnen, som diskuterades särskilt mot bakgrund av den inverkan som utvidgningen av EG kan komma att få på samarbetet mellan rådets medlemsstater på det rättsliga området. Till grund för diskussionerna låg en rapport, som hade utarbetats av Europarådets juridiska sekretariat på grundval av de överläggningar som ägt rum i en av CCJ (Europeiska kommittén för juridiskt samarbete) och ECCP särskilt tillsatt kommitté. Mot bakgrunden av de resultat som redan uppnåtts konstaterade ministrarna enhälligt Europarådets betydelse för att främja samarbetet mellan rådets medlemsstater på det rättsliga området. Det underströks att den viktigaste uppgiften även i framtiden borde vara att främja medlemsstaternas gemensamma intressen i fråga om respekten för lag och rätt och skyddet för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna. Vidare uttalades att Europarådet i övrigt borde särskilt koncentrera sitt arbete på ämnen såsom kriminalvård och kriminalpolitik, familjerätt, skadeståndsrätt, harmonisering av grundläggande juridiska begrepp, vissa handelsrättsliga problem, förvaltningsrätt och folkrätt.

Ministrarna framhöll att informationsutbytet mellan Europarådet och EG rörande verksamheten på det rättsliga området inom resp. organisation borde förbättras så att man vid planeringen av Europarådets arbete kunde ta hänsyn till verksamheten inom EG. Enligt ministrarna borde dessa organisationer därför upprätthålla direkta kontakter med varandra. De kom vidare överens om att vid kommande justitieministermöten ta upp frågor av gemensamt intresse för de två organisationerna. Ministrarna diskuterade slutligen lämpliga former för samarbete mellan EG-staterna och de av Europarådets medlemsstater som står utanför

EG för det fall det anses önskvärt att åtgärder som planeras inom EG på det rättsliga området på lämpligt sätt utsträcks att omfatta även andra europarådsstater.

Diskussionerna resulterade i att konferensen antog en resolution, i vilken ministrarna rekommenderar Europarådets ministerkommitté att, när kommittén behandlar frågan om Europarådets framtida roll på det rättsliga området, ta hänsyn till de synpunkter som kommit till uttryck under justitieministermötet.

Den andra punkten på föredragningslistan, debatten angående aktuella lagstiftningsproblem, rörde huvudsakligen två frågor, nämligen ekonomisk brottslighet och reformer på det familjerättsliga området.

Diskussionerna rörande den ekonomiska brottsligheten ägde rum på grundval av två rapporter som utarbetats av Frankrikes och Sveriges justitieministrar. Ministrarna var allmänt av den uppfattningen att ekonomisk brottslighet kan orsaka allvarliga skador för samhället och för enskilda individer samt att denna frågas internationella aspekter nödvändiggör en samordning när det gäller sanktioner och förebyggande åtgärder. Ministrarna uttalade vidare att en ingående studie borde göras av möjligheterna att utsträcka den europeiska utlämningskonventionen till att omfatta allvarligare skattebrott. Mot bakgrund av diskussionerna beslöt justitieministermötet att rekommendera Europarådets ministerkommitté att uppdraga åt ECCP att vidta en detaljerad undersökning rörande ekonomisk brottslighet. Denna studie borde enligt justitieministernas bl. a. behandla vissa speciella aspekter på denna typ av brottslighet, såsom skattebrott och de problem som uppkommer genom existensen av multinationella företag. Frågan om utlämning för ekonomiska brott borde också studeras.

Frågan om en reform av den familjerättsliga lagstiftningen diskuterades mot bakgrund av rapporter som utarbetats av statsrådet Carl Lidbom och den västtyske justitieministern, vilka redogjorde för de ändringar i lagstiftningen som nyligen föreslagits i deras resp. länder och de omständigheter som föranlett dessa reformförslag. Justitieministerna beslöt att rekommendera Europarådets ministerkommitté att uppdraga åt CCJ att på sitt arbetsprogram ta upp en undersökning av de problem som uppkommer vid reformer på familjelagstiftningens område.

I samband med justitieministermötet anordnades ett gemensamt möte med Europarådets rådgivande församlings juridiska kommitté, varvid frågor av gemensamt intresse diskuterades.

d) Europeiska kommittén för juridiskt samarbete (CCJ)

Den europeiska kommittén för juridiskt samarbete höll under år 1973 två möten. Kommitténs 19:e möte ägde rum den 21—25 maj och det 20:e mötet den 3—7 december.

I syfte att uppnå ökad rättslikhet mellan Europarådets medlemsländer pågår *utredningsarbete* på en rad områden inom olika kommittéer under CCJ. Bland de ämnen som är under utredning bör främst nämnas produktansvar, vårdnad om barn, konsumentskydd, den enskildes skydd i administrativa förfaranden samt privatlivets skydd vid automatisk databehandling av personinformation. Arbetet på en handledning rörande erkännande och verkställighet av utländska avgöranden på det civilrättsliga området kommer att avslutas under våren 1974.

Under år 1974 kommer ny tillsatta kommittéer att påbörja studier an-

gående fordringspreskription, avtalsviten och frågor som har samband med förvärv av medborgarskap i fråga om makar med olika nationalitet och deras barn.

e) Europeiska kommittén för brottslighetsfrågor (ECCP)

ECCP höll under år 1973 sitt 22:a möte. Vid mötet som hölls den 28—30 maj, behandlades bl. a. förslag till resolution om behandling i grupper och samhällen inom fångvården och förslag till resolution om metoder för prognoser om brott. ECCP antog de föreslagna texterna, såvitt gäller det förstnämnda förslaget med vissa ändringar, och beslöt hänskjuta dem till ministerkommittén.

Bland de frågor som under år 1973 behandlades av ECCP:s underkommittéer märks påföljder för trafikbrott, straffprocessuella frihetsberövanden, tillämpningen av den europeiska utlämningskonventionen, försäljning och innehav av skjutvapen, brottmålsdom i den tilltalades frånvaro, avkriminalisering, behandling av intagna med långa frihetsstraff samt andra alternativ till fängelse än villkorlig dom och liknande påföljder.

På ECCP:s arbetsprogram för 1974 står bl. a. frågan om straffrättsliga möjligheter att bidra till miljöskyddet och en undersökning av återfallsbrottsligheten.

Vid en kriminologisk konferens den 23—30 november 1973 behandlades frågan om metoder för beräkningar och planering inom det kriminologiska området.

f) Expertkommittén för de mänskliga rättigheterna

Arbetet inom expertkommittén för de mänskliga rättigheterna bedrevs under år 1973, förutom i plenum, inom två underkommittéer. Svcrige var representerat i den underkommitté, nr 1, som av plenum fått sig anförtrord bl. a. massmediafrågor med anknytning till mänskliga rättigheter.

Under året slutförde expertkommittén arbetet med den av underkommitté nr 2 förberedda frågan om utvidgat skydd avseende nationella minoriteter. Expertkommittén kom fram till att det ej föreligger något behov att f. n. tillskapa något ytterligare tilläggsprotokoll till den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter avseende nationella minoriteters ställning.

Expertkommittén fortsatte inom underkommitté nr 1 under 1973 ett studium av förutsättningarna för en harmonisering av nationell massmedialagstiftning.

Expertkommittén behandlade vidare under 1973 förslag till ett nytt program för Europarådet inom mänskliga rättighetsområdet.

Behandlingen av följande frågor, som tidigare uppförts på kommitténs dagordning, fortsattes under 1973:

(i) Fråga om skydd för privatlivets helgd med hänsyn till press och andra massmedia samt den tekniska utvecklingen.

(ii) Fråga om utvidgning av rätten till information genom ett tilläggsprotokoll till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna eller på annat sätt.

(iii) Förberedande av ett fjärde kollokvium beträffande den europeiska konventionen för mänskliga rättigheter i Rom.

2. Utbildnings- och kulturfrågor

a) Resolutioner som antagits av ministerkommittén

Ministerkommittén antog under året en resolution om ett multilateralt stipendieprogram inom högre utbildning.

Sju länder, däribland Sverige, har anslutit sig till stipendieprogrammet, som erbjuder forskare från alla kulturstyrelsens (Committee for Cultural Cooperation) medlemsländer stipendier för studier och/eller forskning i något av dessa sju länder.

b) Åttonde europeiska utbildningsministermötet

Utbildningsministrarna höll sitt åttonde möte i Bern i juni 1973. Huvudtema för diskussionerna var utbildning av åldersgrupperna 16—19 år. Diskussionerna utmynnade i en resolution som anger ministrarnas syn på denna fas i utbildningen.

Ministrarna enades också om sex huvudområden för internationellt samarbete

- återkommande utbildning
- förskoleutbildning
- utveckling av riktlinjer för utbildning av 16—19-åringar
- utbildning och fortbildning av lärare
- utbildning av invandrare och deras familjer
- kompensatorisk utbildning för handikappade.

Ministrarna accepterade en inbjudan från den svenske utbildningsministern att hålla sin nästa session i Sverige 1975 om återkommande utbildning.

c) Europeiska ungdomsfonden

Den nystartade ungdomsfonden bidrog under 1973 med 781 000 FF till skilda ungdomssammanskomster i medlemsländerna och med 724 000 FF till ett 15-tal internationella ungdomsorganisationers administrativa kostnader.

Ansökningarna om finansiellt bidrag från fonden uppgick totalt till 3,5 milj. FF.

d) Kulturstyrelsen

Kulturstyrelsen (Committee for Cultural Cooperation; CCC) sammanträdde såsom brukligt två gånger under året i Strasbourg, en gång under våren och en gång under hösten.

Av de tre permanenta underkommittéerna har kommittén för allmänna skolfrågor och kommittén för vuxenutbildning och kulturell utveckling sammanträtt vardera en gång, medan den tredje, som behandlar högre utbildning och forskning, sammanträtt två gånger. Ad hoc kommittén för pedagogisk forskning har sammanträtt en gång.

Kulturstyrelsen och dess underkommittéer har bl. a. behandlat följande frågor:

(i) Intensifiering av samarbetet

Även om inte en s. k. utbildningsbyrå (Office of Education), vars inrättande utgjorde rådgivande församlingens önskemål i rekommendationerna 567 och 649, har upprättats i full skala, kan detta önskemål

delvis sägas ha uppfyllts genom beslut om ett intensificerat och koncentrerat samarbete och motsvarande förstärkning av resurserna under 1973.

Som ett led i den intensifiering av samarbetet på utbildningens område som tog sin början 1972, vidtogs åtgärder för att starta dels ett specialprojekt, dels sju s. k. intensivprojekt. Specialprojektet "Mobility of Post-Graduate Students and of Staff in Higher Education and Research", i vilket tretton länder, däribland Sverige, anmält intresse att på egen bekostnad delta, beräknades börja under 1974.

På följande sju områden hoppades man kunna starta intensivprojekt under 1974 och 1975:

- återkommande utbildning
- dokumentationssystem på utbildningsområdet
- förskoleutbildning
- yrkesutbildning och teknisk utbildning
- ekvivalens av kvalifikationer
- läroplansreformering och -utveckling
- vuxenutbildning.

(ii) *Allmänna skolfrågor*

Förutom förberedelse av intensivprojekten för förskoleutbildning respektive yrkesutbildning och teknisk utbildning behandlade kommittén för allmänna skolfrågor bl. a. de frågor som rör utbildning av lärare för invandrarbarn.

(iii) *Högre utbildning och forskning*

Kommittén för högre utbildning och forskning gjorde förberedelser för specialprojektet "Mobility of Post-Graduate Students and of Staff in Higher Education and Research" samt för de två intensivprojekten om ekvivalens ifråga om kvalifikationer och läroplansreformering och -utveckling.

Kommittén fullbordade vidare under 1973 den första fasen av sitt arbete rörande differentiering av tertiär utbildning, vilken omfattar allmän planering, relationen mellan sekundär och tertiär utbildning, tillträde till högre utbildning och studenternas medbestämmanderätt.

En särskild arbetsgrupp tillsattes för att studera tolkningsproblem gällande konventionen om ekvivalens av diplom.

(iv) *Kultur*

Fjorton europeiska städer, bland dessa Örebro, deltog under 1973 i ett projekt där städernas kulturpolitik systematiskt studerades i rationaliseringssyfte.

Då första fasen av arbetet på en ny kulturpolitik därmed hade avslutats, ansåg kommittén det viktigt att en kulturministerkonferens så småningom sammankallas.

Ett expertmöte diskuterade frågor rörande socio-kulturell animation, dvs. kulturförmedling enligt nya metoder, för att dels förbättra spridningen av information härom, dels förbereda ett symposium om status och utbildning av kulturförmedlare.

Ett kollokvium om utgifter för kulturella ändamål diskuterade i december 1973 specialstudier gjorda bl. a. i Sverige och Norge. I en rapport kommer man att summera dessa nationella studier, inklusive tidigare arbete om kulturstatistik, och föreslå en metodologi för kulturförvaltning.

(v) *Vuxenutbildning*

Ett antal expertmöten under året diskuterade vuxenutbildningens organisation, innehåll och metoder, ett område för ett av de s. k. intensivprojekten.

Ett modulkompetenssystem för vuxnas inläring av moderna språk bearbetades inom en expertgrupp.

(vi) *Sport*

Den belgiska regeringen erbjöd sig att stå som värd för en sportministerkonferens.

(vii) *Pedagogisk forskning*

Vid det årliga mötet med kommittén för pedagogisk forskning presenterades en studie över utvecklingstendenser för de närmaste 10 åren rörande forskning på de olika utbildningsstadierna.

Ett femte symposium i regi av kommittén för pedagogisk forskning hölls i Gent i september 1973 och behandlade kompensatorisk utbildning för socio-kulturellt handikappade, företrädesvis på förskolenivån och grundskolans lågstadium.

3. Sociala frågor

a) Sociala kommittén

Under 1973 höll sociala kommittén två sammanträden, ett i mars och ett i oktober.

(i) I ett svar på rekommendation 685 från rådgivande församlingen rörande upprättande av sociala rapporter inom Europarådets medlemsstater föreslog sociala kommittén att ministerkommittén med anledning av rekommendationen skulle uttala att frågan om fastställande av en enhetlig procedur för utarbetande av regelbundna rapporter inom Europarådet var för tidigt väckt. Det erinrades vidare om att flera internationella organisationer, särskilt OECD, arbetade mot samma mål som kom till uttryck i rekommendation 685. Ministerkommittén borde också betona de svårigheter som oundgängligen är förenade med framtagandet av statistiska uppgifter som är internationellt jämförbara. Ministerkommittén borde emellertid uppmana sekretariatet att hålla kontakt med OECD:s arbete, särskilt i fråga om sociala indikatorer, och att vid lämplig tidpunkt rapportera härom till sociala kommittén, så att denna kunde ta upp frågan om social rapportering med ministerkommittén.

(ii) Ett förslag till *europaisk konvention om socialt skydd för jordbrukare* antogs slutligt av sociala kommittén och skulle underställas ministerkommittén i januari 1974. Konventionen är tillämplig på självständiga företagare, deras familjemedlemmar samt eventuella anställda. Nämnade personkategorier skulle åtnjuta samma sociala trygghet som enligt vederbörande lands lagstiftning tillkommer andra medborgare. Från svensk sida begagnade man sig av den reservationsrätt, som konventionen öppnade såvitt avsåg vissa bestämmelser om vederlag till jordbrukare som av strukturella skäl lämnar sitt jordbruk.

(iii) Kommittén behandlade preliminärt en av ett underutskott utarbetad rapport med förslag till resolution om *den sociala situationen för zigenare och andra flyttande befolkningsgrupper*. Tillika förelåg

ett från brittisk sida framlagt resolutionsförslag. Kommittén beslöt att lägga rapporten till grund för sina diskussioner. I likhet med underutskottet ansåg kommittén att den blivande resolutionen inte skulle ta sikte på någon särskild etnisk grupp utan hänföra sig till alla vandrande befolkningsgrupper. Efter diskussion uppdrog kommittén åt sekretariatet att utarbeta ett reviderat resolutionsförslag med beaktande av diskussionen i kommittén och av det brittiska förslaget.

(iv) Behandlingen av en *rekommendation om arbetslöshet bland ungdom* uppsköts efter en kort debatt till år 1974.

(v) I fråga om *Europarådets sociala stipendier* beslöts att till ämne för 1975 års program för forskningsstipendier välja ämnet "Åtgärder för att underlätta installering av arbetslösa som tvingas flytta från en plats till en annan för att finna arbete".

(vi) Ministerkommittén hade anmodat kommittén att avge utlåtande över ett förslag till resolution *om de unga och arbetslivet*, antagen av den europeiska arbetsministerkonferensen. Kommittén fann att resolutionen innehåller värdefulla och intressanta förslag men ansåg sig behöva informationer om det arbete som inom andra organisationer bedrivs på detta område. Utarbetandet av en eventuell konvention rörande en europeisk stadga för unga arbetstagare ansåg kommittén inte kunna påbörjas tidigare än 1977, sedan man kunnat klart definiera vilka delar av resolutionen som skulle omfattas av programmet för 1975/76.

(vii) Sekretariatet hade lagt fram ett dokument, vari man sökt anlägga ett brett perspektiv på frågan rörande *omhändertagande av hemlösa*. Kommittén fann att man från fortsatta studier på området borde utesluta bostads- och levnadsförhållanden för gamla och hellre söka utröna vilka orsaker som ledde till social missanpassning av hemlösa samt beslöt att år 1975 tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att göra en lämplig avgränsning av ämnet.

(viii) Med hänsyn till det stora antal personer som årligen försvinner i Europa samt den bristande samordningen rörande efterforskningar hade rekommendation nr 646 (1971) om *åtgärder för att uppsöka saknade personer* tagits upp på sociala kommitténs arbetsprogram.

Man var i kommittén allmänt tveksam huruvida kommittén var rätt forum för detta utredningsarbete. Det framhölls att i de flesta länder justitie- eller inrikesministerierna, vilka inte var representerade i kommittén, hade ansvar för denna verksamhet. Med anledning härav ifrågasattes om inte Europarådets juridiska kommitté borde överta utredningen, medan sociala kommittén endast borde konsulteras beträffande de sociala aspekterna. Med anledning härav beslöts att sekretariatet efter kontakter med juridiska kommittén och andra kommittéer, särskilt expertkommittén rörande gränsformaliteter, skulle återkomma i ärendet.

(ix) På förfrågan från ministerkommittén beslöt sociala kommittén uttala sig för att rekommendation nr 695 (1973) rörande *förberedelse för pensionsåldern* borde innefattas i arbetsprogrammet för 1975/76.

(x) Med anledning av en uppkommen fråga om *kompetensfördelningen mellan sociala kommittén och rådgivande kommittén till Europarådets särskilde representant för flykting- och överbefolkningsfrågor* hemställde kommittén att ministerkommittén måtte fatta ett generellt beslut i kompetensfrågor samt särskilt fastställa hur uppgifterna i verksamhetsprogrammet skulle fördelas på olika kommittéer.

b) Expertkommittén för social trygghet

Kommitténs arbete ägnades under året företrädesvis åt olika studier med sikte på harmonisering av socialförsäkringssystemen i medlemsländerna. En sådan studie gällde utformningen av socialförsäkringen för icke förvärvsarbetande kvinnor. En annan gällde frågan om flexibilitet inom ålderspensioneringen. Båge dessa studier bedrevs med sikte på att få till stånd rekommendationer till medlemsländerna. Vidare var en studie under utarbetande angående återverkningarna på socialförsäkringens ekonomi av de förekommande sänkningarna av den allmänna pensionsåldern i olika länder och den samtidigt stigande medellivslängden hos befolkningen.

Kommitténs arbete i frågor rörande samordningen av socialförsäkringssystemen vad gäller tillämpningen på migrerande arbetstagare gällde under året administrativa följdfrågor till den likställighetskonvention som i slutet av 1972 öppnades för undertecknande.

I likhet med tidigare år har kommittén slutligen deltagit i den årliga granskningen av rapporterna om tillämpningen av den europeiska socialförsäkringsbalken.

4. Hälsovårdsfrågor*Europeiska hälsovårdskommittén*

Under år 1973 höll hälsovårdskommittén två sammanträden, ett i juni och ett i november.

(i) Det omfattande arbetet rörande frågor sammanhängande med blodtransfusion fortsatte under arbetsåret. Bland annat beslöt kommittén rekommendera fortsatt ekonomiskt stöd till den europeiska banken för fruset blod från sällsynta blodgrupper. Kommittén framhöll att de europeiska kurserna beträffande olika aspekter på blodtransfusion varit betydelsefulla instrument för att förmedla kunskap mellan rådets medlemsstater om problem och framsteg inom detta område.

(ii) Europarådets stipendieprogram utgör fortfarande en viktig del av rådets verksamhet och det kunde med tillfredsställelse konstateras att programmets budget åter börjar närma sig 1971 års nivå efter den tidigare minskningen. Som ämne för 1974 års "Coordinated Research Programme" beslöt kommittén upptaga "Barnmorskornas nuvarande utbildning och roll i Europarådets stater och Finland".

(iii) Ett förslag till rekommendation rörande idrottsmedicinens utformning och utveckling i Europarådets stater utarbetades inom kommittén.

(iv) Vidare utformade kommittén ett förslag till resolution om åtgärder mot veneriska sjukdomar (numera inom Europarådet benämnda sexuellt överförda sjukdomar).

(v) Frågan om överförbrukning av läkemedel var föremål för studier inom en arbetsgrupp som utformade ett förslag till rekommendation jämte ett mera detaljerat bihang med noggrant definierade åtgärder. Detta förslag avsågs efter behandling i medlemsländerna komma att slutbehandlas under 1974.

(vi) Kommittén undersökte frågan om utfärdande av ett europeiskt hälsokort, men fann att ett sådant kort knappast skulle kunna bli av väsentligt värde för praktisk hälso- och sjukvård. Å andra sidan understök kommittén betydelsen av specifika medicinska identitetskort och

liknande handlingar för särskilt sårbara grupper, t. ex. diabetiker, epileptiker och bärare av s. k. pace-makers.

(vii) Kommittén godkände ett förslag till resolution om dentalhygien, vari bl. a. uttalas att icke-tandläkarutbildad personal, t. ex. tandsköterskor och tandhygienister, borde användas i den förebyggande verksamheten.

(viii) Kommittén beslöt att hos ministerkommittén hemställa om be- myndigande att förcta en studie över utvecklingen, inkl. rollfördelning och ansvar, inom olika paramedicinska yrkeskategorier. Vidare hem- ställde kommittén hos ministerkommittén att om möjligt följande äm- nen skulle bli föremål för ett fördjupat studium inom hälsovårdskom- mittén, nämligen

a) barnolycksfall som ett hälsovårdsproblem (en uppföljning av tidigare verksamhet),

b) organisation av förebyggande mentalhälsovård,

c) den interna strukturen på sjukhus,

d) olika typer av sjukhus och sjukhusgrupper.

(ix) Ett inom kommittén utformat förslag till avtal rörande transport av lik öppnades för undertecknande i oktober.

5. Arbetsmarknadsfrågor

Ministerkommittén behandlar sedan 1971 ett förslag till konvention för att reglera migrerande arbetares förhållanden. Framsteg har gjorts men arbetet har gått långsamt på grund av vissa motsättningar mellan utvandrare- och invandrarländerna. Vid den rådgivande församlingens session i september 1973 antog församlingen rekommendation 711 (1973), vari ministerkommittén uppmanas att skyndsamt slutbehandla frågan om nämnda konvention, samt rekommendation 712 (1973) och resolution 551 (1973) om migrerande arbetares integrering i motta- garländerna.

Ministerkommittén påbörjade under år 1973 behandlingen av fyra resolutionsutkast rörande migration och arbetsmarknad, nämligen om lika behandling av migrerande arbetare och mottagarlandets egna med- borgare, om återförening av migrerande arbetares familjer, om enhet- liga krav på yrkeskvalifikationer för bilmekaniker samt om en skolgångs- journal för migrerande arbetares barn. Läsåret 1972—73 inleddes Euro- parådets stöd åt försök med specialklasser i bl. a. Sverige för att meto- disk studera och förbättra integrationen av migrerande arbetares barn i nya skolsystem.

En särskild studie påbörjades som avser invandrares likabehand- ling med mottagarlandets medborgare inom områdena yrkesvägledning och yrkesutbildning, omskolning och återanställning.

På arbetsmiljöområdet antogs en rekommendation om tillverkning av detektorer för mätning av luftens egenskaper på arbetsplatserna. Studier ägnades nedbringandet av antalet arbetsolycksfall och fall av yrkessjukdomar.

6. Miljövårdsfrågor

a) Resolutioner som antagits av ministerkommittén

i) *Reglerna för European Diploma*

Resolution (73) 4, som antogs den 19 januari 1973, ändrar de tidigare reglerna för tilldelning av European Diploma och inför bl. a. en ny kategori av landskap som kan tilldelas diplommet. Diplomet kan nu tilldelas ett landskap på grund av dess sociala och rekreationsmässiga funktion.

ii) *Skydd av kustområden*

I resolution (73) 29, som antogs den 26 oktober 1973, rekommenderas medlemsstaterna att vidta förebyggande åtgärder för att förhindra att kustområden vittrar sönder och förstörs. Resolutionen framhåller vidare bl. a. att allmänheten bör garanteras tillgång till kusterna.

iii) *Landsskapsskydd*

I resolution (73) 30, som antogs den 26 oktober 1973, föreslås bl. a. att åtgärder för att skydda landskap skall harmoniseras på europeisk nivå.

iv) *Fåglar i behov av särskilt skydd i Europa*

I resolution (73) 31, som också antogs den 26 oktober 1973, rekommenderas medlemsregeringarna att förstärka sina legala och administrativa åtgärder för att fåglar och deras boplatser skall tillförsäkras ett ökat skydd. Det konstateras att det finns 58 fågelarter i Europa som är i behov av särskilt skydd och att speciell uppmärksamhet bör ägnas vissa flyttfågelarter.

b) 1973 års miljöministerkonferens

Europarådets första miljöministerkonferens hölls i Wien den 28—30 mars 1973 på inbjudan av den österrikiska regeringen. Konferensen behandlade följande frågor:

- planläggning och användning av den naturliga miljön, inklusive fri-luftsområden
- bevarande av vilt och områden av vetenskapligt värde
- utbildning och information rörande miljövard

Konferensen antog tre resolutioner på nämnda områden och en fjärde resolution rörande inbjudan till en andra miljöministerkonferens i Bryssel.

c) Naturvårdskommittén

Under året genomförde kommittén en studie över de lagstiftningsåtgärder som medlemsstater vidtagit eller planerar i syfte att skydda kustområdena. Kommittén slutförde även en studie rörande fåglar i behov av speciellt skydd i Europa. I december hölls en konferens i Paris på franska regeringens initiativ för att diskutera en europeisk organisation för naturparker och -reservat.

Den expertkommitté som tillsatts för att utarbeta en konvention rörande skydd mot förorening av internationella sötvatten beräknades vara klar med sitt arbete under våren 1974.

d) Luftvårdskommittén

Luftvårdskommittén slutförde under året fyra jämförande studier över åtgärder för att reducera föroreningar från olika typer av industrier.

e) Informationscentralen för naturvårdsfrågor

Informationsverksamheten bedrevs under året i sedvanliga former. Vidare upptogs frågan om en omorganisation av informationscentralen och klarare riktlinjer för dess verksamhet. För ändamålet anlätades en organisationskonsult, som utarbetat ett förslag till omorganisation och förändringar av centralens arbetsuppgifter.

7. Kommun-, region- och planfrågor**a) Kommittén för samarbete i kommunala och regionala frågor**

Kommittén handlägger frågor som rör lokala och regionala organ eller hänger samman med regionalpolitiken, särskilt vad gäller förhållandet mellan statliga och kommunala organ.

Kommittén bistår ministerkommittén och Europarådets övriga organ i frågor av lokalt och regionalt intresse. Kommittén fungerar även som ett samarbetsorgan mellan medlemsländernas regeringar för utbyte av information och erfarenhet kring den lokala självstyrelsen.

Kommittén har tre arbetsgrupper, en för frågor rörande den lokala och regionala strukturen, en för kommunernas ekonomi samt en för frågor kring glesbygdskommunernas problem. Sverige var under 1973 representerat i såväl kommittén som de tre arbetsgrupperna.

Arbetsgruppen för frågor rörande den regionala och kommunala strukturen sammanträdde i Palermo den 4—6 juni 1973.

Arbetsgruppen för kommunernas ekonomi sammanträdde i Strasbourg den 20—21 mars och den 17—18 december 1973.

Arbetsgruppen för frågor om glesbygdskommunernas ekonomiska och sociala utveckling sammanträdde i Strasbourg den 20—22 juni 1973.

Kommittén höll sitt sjunde plenarmöte i Strasbourg den 22—25 oktober 1973. Vid mötet diskuterades bl. a. kommunal samverkan i gränsområden, regionala obalansproblem samt kommunalekonomiska frågor. Dessutom behandlades jämförande studier i fråga om förändringar i kommunindelningen, samarbete mellan kommuner samt kommunal demokrati. Sverige svarar för utformningen av den enkät som Europarådet gör rörande den kommunala demokratin.

b) Andra europeiska planministtermötet

Andra europeiska planministtermötet ägde rum i La Grande Motte, Frankrike, den 25—27 september 1973. I mötet deltog företrädare för 15 av Europarådets 17 medlemsstater.

Vid mötet diskuterades bl. a. transporter och regional planering, framtidsbedömningar och regional planering samt kartografi och regional planering.

En allmän resolution om det europeiska samarbetet i planfrågor antogs

samt särskilda resolutioner rörande de ämnen som behandlades vid mötet.

Beslut fattades om att nästa europeiska planministtermöte skall hållas år 1975 eller 1976 i Italien. Kommittén för förberedande av planministtermötet fick i uppdrag att förbereda det tredje planministtermötet samt att fortsätta arbetet med de frågor som behandlats i resolutionerna.

8. Övrigt

a) Expertkommittén för djurskydd

Kommittén fortsatte under året sitt arbete med utformningen av ett förslag till en konvention för skydd av djur inom animalieproduktionen.

b) Europarådets budget

Europarådets totala driftsbudget för år 1973 belöpte sig till FF 81 302 000. Det svenska bidraget utgjorde FF 1 931 400 (omkr. 1 900 500 kr.).

I november 1973 fastställdes budgeten för 1974 till totalt FF 91 694 400 och Sveriges bidrag till FF 4 143 000 (omkr. 4 101 000 kr.).